

SAMOSPOŠTOVANJE OTROKA JE POGOJ ZA USPEH

SAMOZAVEST je oblika zaupanja vase in samospoštovanja.

Otrokova samopodoba je celota znanj, informacij, predstav, ocen, čustev, vrednotenj itd. Oblikuje se pod vplivom otrokovih *osebnih* in *medosebnih izkušenj* (izkušenj, ki jih otrok pridobiva v odnosu z drugimi ljudmi).

Pri oblikovanju otrokove samozavesti igra pomembno vlogo **naš odnos do otroka** (kako ga mi odrasli sprejmemo, kaj o njem mislimo itd.).

Pomembne kretnice, ki vplivajo na razvoj samopodobe in usmerjajo posameznikovo življenje, so **PRIČAKOVANJA**.

- **LASTNO IDENTITETO** naj si otrok oblikuje sam na osnovi:
 - lastnih želja,
 - lastnih sposobnosti in
 - talentov.

V današnjem času se že v predšolski dobi vse bolj poudarja intelektualni razvoj otroka (v smislu »otrok naj obiskuje čim več krožkov – šport, plesne urice, učenje tujega jezika itd., da slučajno ne bi česa zamudil«). Prav na račun takega prepričanja odraslih, **pogosto pozabimo na pomen čustvenega in socialnega področja**, ki je zlasti v predšolski dobi, ko se oblikujejo temelji posameznikove osebnosti, še kako pomembno.

A se kdaj vprašamo: »Ali je obiskovanje raznih popoldanskih krožkov res želja otroka, ali gre bolj za pričakovanja staršev?«, »Kako se otrok ob tem počuti?«, »Ali je zadovoljen?«, »Ali ga zares veseli to, da ima vsak dan kakšne dodatne dejavnosti?«, »Ali si to bolj želimo mi, odrasli?«, »Ali se otrok počuti uspešnega pri teh dejavnostih – npr. pri baletu, pri učenju tujega jezika ipd.?«

- Prav je, da so starši optimalni, realni (to pomeni, da niso ne preveč ne premalo strogi do otroka). Dobro je, da odrasli otroku pustimo tudi manj prijetne oz. negativne izkušnje, ne samo pozitivne. Namreč tako se pripravljamo na življenje – posameznik v življenju tudi ni zmeraj deležen samo pozitivnih izkušenj.
- Starši so tisti, ki morajo otroku **postaviti meje**. Otrok nenehno preizkuša meje: kaj sme in česa ne sme. V takih situacijah je pomembno **biti dosleden** (če se starši odločijo za nekaj, morajo za to svojo odločitvijo stati). **NE pomeni NE**. Kadar otroci ne dosežejo svoje, velikokrat poskušajo na razne načine starše prepričati: jokajo, kričijo, se mečejo po tleh ipd. Nekateri otroci imajo včasih sto »ZAKAJ-ev«. Starši takrat lahko otroku povejo: »Tako je in pika.« Z otrokom se ni smiselno spuščati v debato. Zlasti v današnjem času, ko je vse bolj »moderna« permissivna vzgoja (oz. navidez »demokratična vzgoja«, to pomeni: otroci in starši se vse dogovorimo med sabo; v resnici pa velikokrat otrok »vodi igro«; tak otrok je brez omejitev in ne pozna besede »ne«, je zahteven in nima občutka za druge), naj **starši ne pozabijo, da so oni STARŠI** in naj se v skladu s tem tudi vedejo. Nekateri starši otroku razlagajo stvari, ki naj bi jih od otroka zahtevali. Četudi starši kdaj ne vedo, kako naj ukrepajo, naj se zavedajo, da so oni starši, so tisti, ki otroka učijo in so mu hkrati vzor. Če nimajo nobenega »pametnega« odgovora na otrokov »zakaj«, je morda smiselno reči: »Zato, ker sem jaz tako rekel. Jaz sem tvoj starš in vem kaj je zate dobro« (brez pogajanja z otrokom). Dobro je, da se otrok čim prej nauči upoštevati meje in da se zave, da vedno ne more doseči vsega, kar si zamisli. Znotraj meja ima otrok občutek varnosti in se ne počuti negotovega. Varnost pa spada med temeljne potrebe posameznika.
- Današnji starši se pogosto počutijo preobremenjene. Želijo otroku nuditi kar najboljše, mu ustreči. Velikokrat to preraste v »imeti rad otroka« pomeni »narediti stvari namesto otroka«. Če zares hočemo otroku dobro, se je smiselno zavedati, da je **cilj vzgoje ta, da otroka naučimo samostojnosti in da postane odgovorna oseba**.
- Otroku naj najprej sam poskusi rešiti nek problem (npr. narisati krog, zgraditi hiško iz kock, obleči lutko ipd.). Dovolimo mu, naj se nekaj časa trudi rešiti problem in počakajmo, da sam pride do nas in prosi za pomoč. Tako se bo tudi otrok čutil sposobnega, samozavestnega. Pogosto se zgodi, da mislimo, da otrok določenih stvari še ne zmora sam, in stvari naredimo namesto njega v smislu: »Pusti, da ti pomagam. Sam itak tega še ne zmoraš.«
(Npr. četudi se otrok v vrtcu že zna samostojno obuti, ga ob prihodu v vrtec oz. odhodu domov obuvajo starši.)
- Ne pozabimo, da ljubezen ni isto kot vzgoja.

<u>LJUBEZEN</u>	≠	<u>VZGOJA</u>
Je brezpogojna.		Je pogojevanje.
(Otroku zadovoljiti temeljne potrebe po varnosti, sprejetosti.)		(Otroka pripraviti na življenje, naučiti, da bo samostojen in odgovoren posameznik.)

Povzetek predavanja za starše (izvajalca Zdenka Zalokar Divjak in Sebastjan Kristovič)
pripravila svetovalna služba Vrtca Mengeš: Tina Vuri, psihologinja

Mengeš, dne 29.9.2009